

โครงการประเมินพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมปศุสัตว์ กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายในปีพ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการป้องกันควบคุม และกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย ซึ่งภายใต้แผนดังกล่าวได้กำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางให้แต่ละหน่วยงานได้นำไปดำเนินการตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าประสงค์ร่วมกันคือไม่ให้มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน รวมทั้งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Area) เพื่อให้แต่ละจังหวัดได้นำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสร้างพื้นที่ปลอดโรคในพื้นที่ต่อไป

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ที่ผ่านมามีกรมปศุสัตว์ได้ทำการประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าของแต่ละจังหวัด ทำให้ทราบสถานภาพการปลอดโรคพิษสุนัขบ้าของจังหวัดว่าอยู่ระดับใดจากทั้ง ๔ ระดับ คือ ระดับปลอดโรค ระดับ A ระดับ B และระดับ C ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นที่จะผลักดันให้แต่ละจังหวัดได้นำไปใช้ขับเคลื่อนสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีความต่อเนื่อง กรมปศุสัตว์จึงได้จัดทำโครงการประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ขึ้น เพื่อให้ทุกจังหวัดทราบผลการดำเนินงานสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินจัดระดับพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (ระดับปลอดโรค ระดับ A ระดับ B และระดับ C) ทั้ง ๗๗ จังหวัด โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินและเลื่อนระดับพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ที่อยู่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. 2020)

๓. เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล (เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง/เทศบาลตำบล)
องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กทม./เมืองพัทยา)

๔. ระยะเวลาในการดำเนินการ

เดือนมกราคม – กันยายน ๒๕๕๖

๕. แนวทางการดำเนินการ

๕.๑ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๑) ชี้แจงการแนวทางการดำเนินงานตามโครงการให้กับปศุสัตว์อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของอปท.สำหรับการประเมิน

๒) ประสาน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำฐานข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินระดับพื้นที่ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านปศุสัตว์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ใช้ประเมิน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้

- สถานการณ์การเกิดโรคในสัตว์
- การสุ่มเก็บตัวอย่างสัตว์ตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ ๐.๐๑ ของจำนวนสุนัข-แมว)
- การกักสุนัข-แมวทุกตัวที่กักคน/สุนัข-แมวที่สงสัยเป็นโรคพิษสุนัขบ้าเพื่อดูอาการ ๑๐ วัน
- การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าสุนัข-แมว
- การขึ้นทะเบียนสุนัข-แมว
- การดำเนินการเพื่อไม่ให้มีสุนัข-แมวจรจัดในที่สาธารณะ เช่น การผ่าตัดทำหมัน การสร้างสถานที่รับเลี้ยง (Shelter)
- การติดตามเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายสุนัข-แมว เข้า/ออกพื้นที่

๓) ปศุสัตว์อำเภอประเมินผลดำเนินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาฐานข้อมูลของท้องถิ่น (ตามข้อ (๒)) แล้วบันทึกผลลงในแบบฟอร์มหลักเกณฑ์การประเมินและเลื่อนระดับพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (เอกสารแนบ ๑) และส่งผลการประเมินทั้งหมดให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดต่อไป

๔) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรวบรวมผลการประเมินจากทุกอำเภอแล้วสรุปผลเป็นภาพรวมของจังหวัดตามแบบรายงาน (เอกสารแนบ ๒) ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขตทุกเดือนต่อไป

๕.๒ สำนักงานปศุสัตว์เขต

๑) ประชุมชี้แจงหรือแจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเชิงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒) กำกับ ติดตาม และให้การสนับสนุนการตรวจประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าของแต่ละจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งรวบรวมและสรุปผลการประเมิน รวมถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเป็นภาพรวมของเขตตามแบบรายงาน (เอกสารแนบ ๓) ส่งสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ต่อไป

๕.๓ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

๑) จัดทำโครงการและแจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์เขต ๑ – ๙ เพื่อให้ดำเนินการประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเชิงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๒) กำกับ ติดตาม และให้การสนับสนุนการตรวจประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์เขต

๓) รวบรวมและสรุปผลการประเมิน รวมถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเป็นภาพรวมทั้งประเทศ เสนอกรมปศุสัตว์ต่อไป

๖. การติดตามและประเมินผล

๑) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

กำกับ ติดตาม รวบรวมและสรุปผลการประเมินของทุกอำเภอ แล้วสรุปผลเป็นภาพรวมของจังหวัด ตามแบบรายงาน (เอกสารแนบ ๒) ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขตทุกเดือนภายในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน

๒) สำนักงานปศุสัตว์เขต

กำกับ ติดตาม รวบรวม และสรุปผลการประเมินของทุกจังหวัด รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเป็นภาพรวมของเขตตามแบบรายงาน (เอกสารแนบ ๓) ส่งสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๒๘ ของทุกเดือน ทาง Email: dcontrol4@dld.go.th หรือโทรสารหมายเลข ๐-๒๖๕๓-๔๔๘๘

๓) สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

กำกับ ติดตาม และสรุปวิเคราะห์การดำเนินงานของทุกเขตและทุกจังหวัดเสนอกรมปศุสัตว์ทุกเดือน และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบการติดตามและประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการฯ

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

๗.๒ หน่วยงานดำเนินการตามโครงการฯ

๑) สำนักงานปศุสัตว์เขต ๑ – ๙

๒) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ๗๗ จังหวัด

๓) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

๗.๓ หน่วยงานร่วมดำเนินการ/ประสานงานระดับพื้นที่

๑) สำนักงานเทศบาล/อบต./องค์การบริหารส่วนจังหวัด/กรุงเทพมหานคร/เมืองพัทยา

๒) สำนักงานป้องกันควบคุมโรค

๓) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

๔) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

๕) สถานีอนามัย/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) แต่ละอำเภอทราบว่าแต่ละอปท.ในพื้นที่รับผิดชอบ ได้มีการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ในระดับใด และสามารถนำผลที่ได้ไปกำหนดแนวทางขับเคลื่อนให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคต่อไปได้

๒) แต่ละจังหวัดทราบระดับพื้นที่ของอปท.ในแต่ละอำเภอ และทราบว่าเหลืออปท.จำนวนเท่าไร หรือติดตรงประเด็นไหนที่จะต้องขับเคลื่อนให้แต่ละอำเภอเป็นพื้นที่ปลอดโรคต่อไปได้

๓) แต่ละเขตและสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ทราบระดับพื้นที่การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าของแต่ละจังหวัด และนำผลที่ได้ไปกำหนดนโยบายให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไป

๔) ทุกจังหวัดมีฐานข้อมูลการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าประจำจังหวัด ซึ่งสามารถนำไปกำหนดนโยบาย หรือแผนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ต่อไปได้